

2432

Ի Ն Չ Ո՞ Ի

Ա.Ի.Ե.Լ.Ի ԿԱՆՈՒԽ ԶՏԵՍԱՆ

«ձեմարսուքիւնը փնտէ՛
բանկազին համբի մը պէս:»

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՆՏՐԱԿԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՄԳՈՒՐԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ

Մալաթեան Խան, Թիւ 11

ԶԱԳՄԱԿՃԸԼԱՐ ԵՐԿՈՒՆԵՐ, Կ. ՊՈԼԻՍ

1910

203.6

Ի-61

203.6
n-61

Ինչո՞ւ Աւելի Կանուխ Չտեսան

1007
31860

«Ճամարտուրիւնը փնտէ՛ր
քանկազին հանքի մը պէս :»

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՏՐԱԿԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՄԱՊՈՒՐԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ

Մուրաեան Խան, Թիւ 11

ԶԱԳՄԱԳՃԸՆԱՐ ԵՐԿՈՒՇԸ, Կ.ՊՈԼԻՍ

1910

ԻՆՉՈ՞Ւ ԱԻԵԼԻ ԿԱՆՈՒԻ ՉՏԵՍԱՆ

—→→→00←←←—

«Արբէ զանոնք քու հեմարսութիւ-
նովդ, քու խօսքդ հեմարսութիւն է:»
Յ-15. ԺԷ. 17:

Երբոր մենք Աստուծոյ խօսքին ապացոյցներովը ցու-
ցընենք թէ Տէրոջը օրը Շաբաթն է, և թէ մենք անիկա
պահելու ենք, Մէկշաբթի օրը պահողներ կ'ըսեն, «Ու-
րեմն, այսչափ մարդիկ այսչափ դարերէ ի վեր սխալած
են: Ինչո՞ւ համար ասիկա աւելի կանուխ տեսողներ
չեղան: Միթէ մեր բարեպաշտ հայրերը Մէկշաբթի օրը
պահելուն համար կորսուեցան: Ասիկա ճշմարիտ չկրնար
ըլլալ: Վասն զի՝ եթէ ճշմարտութիւն եղած ըլլար, մեր
հայրերը զանիկա անշուշտ պիտի տեսնէին:» Այս առար-
կութիւնը անհիմն է, քանզի

(ա) Աստուծոյ խօսքը շատ ընդարձակ և խորունկ
է: Մարդոց միտքը և գործերը անոր սահման չեն կրնար
ըլլալ: Մեր պարտաւորութիւնները մեզի Սուրբ Գիրքը
կը սորվեցնէ, ոչ թէ մարդոց գործերը:

(բ) Այս առարկութիւնը միշտ եղած է ամէն կրօ-
նական բարեկարգութեան դէմ: Աս ըսել է որ մենք մեր
հայրերուն գիտցածէն աւելի բան մը սորվելու չենք:

Աստուած այլեւայլ դարերու մէջ նոր ճշմարտու-
թիւններ յայտնած է, երբեմն ալ պարագաներուն համե-
մատ հին ճշմարտութիւններ կը յայտնէ, որոնք դարերէ

ի վեր անյայտ եղած ու մոռցուած են։ Այսպէս է Շաբաթը։ Աստուծոյ նախախնամութեանը մէջ հիմա եկած է ժամանակը որ այս ճշմարտութիւնը կենդանանայ, և Քրիստոնէութեան մէջ մեծ բարեկարգութիւն մը ըլլայ։

Մարգարէութեան մէջ նախագուշակուած է թէ Կաթողիկ եկեղեցին պիտի փոխէր Աստուծոյ Շաբաթը, և այս փոփոխութիւնը 1260 տարի պիտի ստիպէր։ Ահա այս է պատճառը որ Շաբաթը աւելի կանուխ չյայտնուեցաւ։ Դանիէլ եօթներորդ գլուխին մէջ չորս տէրութեանց վրայով մարգարէութիւն մը կայ։ Ամենուն յայտնի է թէ չորրորդը Հռովմէ է, և պզտիկ եղջիւրը Կաթողիկ եկեղեցին է։ 25րդ համարը կ'ըսէ թէ «Անիկա պիտի մտածէ ժամանակներ ու օրէնքներ փոխելու, ու անոնք մինչև ժամանակ մը, ժամանակներ ու կէս ժամանակ անոր ձեռքը պիտի տրուին»։ Որո՞ւ ժամանակները ու օրէնքները. — Բարձրելոյն. քանզի մարդոցմէն դուրս օրէնքներ միշտ փոփոխութեան ենթակայ ըլլալնուն համար, անոնց փոխուիլը զարմանալի բան մը չէ, սակայն եթէ մարդ մը մտածէ Աստուծոյ օրէնքը և ժամանակները փոխելու, ստիկա չատ զարմանալի է։ Ուստի այս մարգարէութիւնը անշուշտ Աստուծոյ օրէնքին և Աստուծոյ սուրբ ժամանակին վրայ կը խօսի։

Ան օրէնքին մէջ ժամանակի վերաբերեալ պատուիրան մը կայ։ Այո՛, միայն մէկ պատուիրան մը կայ, այսինքն Տէրոջը Շաբաթը։ Միւս պատուիրանք ժամանակի վրայ բան մը չեն ըսեր, բայց ասիկա միայն ժամանակին կը վերաբերի։ Ժամանակը անբաժանելի կերպով միացած է այս պատուիրանին հետ, այնպէս որ պատուիրանը փոխել ժամանակը փոխել է։ Մարգարէութիւնը կ'ըսէ թէ Կաթողիկ եկեղեցին պիտի մտածէր Աստուծոյ օրէնքները ու ժամանակները փոխելու։ Բայց Աստուծոյ

օրէնքը կը վերաբերի միայն եօթնեկի Շաբաթին։ Ուրեմն ահա հոս ամենապարզ գուշակութիւն մը կայ թէ՛ Կաթողիկ եկեղեցին պիտի փոխէր չորրորդ պատուիրանին Շաբաթը։

Կաթողիկ եկեղեցին փոխած է Տէրոջը Շաբաթը։ Այո՛, և անուրանալի կերպով։ Շատ ապացոյցներ կան. 1. Օրէնքը յայտնապէս կ'ըսէ, «Եօթներորդ օրը Տէրոջը քու Աստուծոյդ Շաբաթն է»։ Ել. Ի. 8—11։ 2. Նոր Կտակարանին մէջ բնաւ յիշուած չէ որ Քրիստոս կամ Առաքեալները Շաբաթը փոխեցին։ 3. Սակայն վերջէն կը տեսնանք թէ չաբաթը փոխուած է. քանզի հիմա Կաթողիկներ և Բողոքականներ միաբանութեամբ Մէկ-չաբաթի օրը կը պահեն եօթներորդ օրուան տեղ՝ որ օրէնքը կը պահանջէ, 4. Պատմութիւնը կը վկայէ թէ Պապը փոխեց Շաբաթը։ 5. Նոյն իսկ Կաթողիկները կը խոստովանին թէ իրենք փոխած են։ Ականջ տուր հետեւեալ վկայութեան որ կ'օրինակենք Կաթողիկաց Քրիստոնէականէ մը. —

«Հարց. Ուրիշ կերպով կրնա՞ս ապացուցանել թէ եկեղեցին տօներ դնելու իշխանութիւն ունի։

«Աոս. Եթէ այսպիսի իշխանութիւն մը չունենար, չէր կրնար ընել այն բանը որուն մէջ բոլոր արդի կրօնաւորք իրեն հետ կը համաձայնին. այսինքն Շաբաթին տեղ Մէկչաբաթին պահելը չէր կրնար դնել. փոփոխութիւն մը որ Աստուածաշունչը չվաւերացներ» — Տագրիկնէլ Գեթիֆիզմ, էջ 101։

«Հարց. Ինչպէս կը փաստեն թէ եկեղեցին իշխանութիւն ունի տօներ և սուրբ օրեր դնելու։

«Աոս. Ինչպէս որ Բողոքականներ ալ կ'ընդունին, Շաբաթը Մէկչաբաթին փոխելովը» — Էպրիմիէնք ալ Գրիսչըն Տագրիկնէլ։

Հետեւեալն ալ Տէր Էնրայթին մի քարոզէն կը քաղենք, որ խօսեցաւ մեծ բազմութեան մը առջև՝ Միացեալ Նահանգաց Այովա նահանգին Հարլէն քաղաքին մէջ, Դեկտ. 15, 1889, որ նաեւ հրատարակուեցաւ Հարլէն Ամերիգէն լրագրին մէջ:

«Եղբայրներս, շուրջերնիդ նայեցէ՛ք բազմատեսակ աղանդաց եւ յարանուանութեանց վրայ: Յոգեցէ՛ք ինձ մին որ պահանջէ կամ ունենայ իշխանութիւն խղճմտանքի վրայ պարտաւորիչ օրէնքներ չի նկու: Երկրիս վրայ միայն մէկ կրօնք մը կայ, այսինքն Կաթոլիկ եկեղեցին, որ իշխանութիւն ունի օրէնքներ չի նկու՝ պարտաւորիչ խղճմտանքին վրայ, պարտաւորիչ Աստուծոյ առջեւ, պարտաւորիչ գեղեցիկ կրակին ճանջանաց ճակ: Առէ՛ք, զոր օրինակ մեր պահած օրը — Արեւին օրը (Միաշաբաթն): Բողոքական եկեղեցիները ի՞նչ իրաւունք ունին աւ օրը պահելու: Բնաւ, իրաւունք մը չունին: Կ'ըսէք թէ ասիկա պատուիրանին հնազանդիլ է՝ որ կ'ըսէ, «Շաբաթ օրը միտքդ բեր անիկա սուրբ պահելու համար:» Բայց Արեւին օրը (Միաշաբաթը) Շաբաթ չե՛ թէ՛ պատուիրանին համեմատ եւ թէ՛ ժամանակի արձանագրութեան: Ամէն ոք գիտէ թէ Արեւին օրը չարթուան առաջին օրն է, իսկ Երեւակին օրը եօթներորդ օր եւ Շաբաթ ե, սրբուած իբրեւ մի օր հանգստեան: Բողոք քաղաքակրթեալ ազգաց մէջ այսպէս ճանչցուած է: Քանի անգամ առաջարկած եմ 1,000 տոլար (200 Անգ. ոսկի) տալ՝ եթէ մէկը Սուրբ Գիրքին փաստ մը բերէ՝ թէ մեր պահելու օրը Արեւին օրն (Միաշաբաթն) է, եւ ոչ ոք եկաւ ստակը առնելու: Եթէ այս քաղաքին մէջ կայ մէկը որ առ մասին ինձի հաւատ մը ցուցնէ, վաղը իրիկուն անիկա հրապարակաւ պիտի ընդունիմ, եւ չնորհալալ պիտի ըլլամ: Սուրբ Կարոյի եկեղեցին եր որ հաւ-

գրսեան օրը Երեւակի օրէն (Շաբաթէն) Արեւի օրուան՝ այսինքն չարթուան առաջին օրուան փոխեց: Եւ ոչ միայն սխալեց ամենը՝ որ Արեւին օրը (Միաշաբաթը) պահեն, այլ Լաւոդիկիոյ ժողովին մէջ (Յ. Տ. 364) նշուեց Շաբաթը պահողները, եւ նշուիլի պատժոյն տակ ստիպեց ամէնը՝ որ եօթներորդ օրը աշխատին:

«Ամբողջ քաղաքակրթեալ աշխարհը ո՞ր եկեղեցիին կը հնազանդի: Բողոքականք մեզ կ'անուանեն ամէն սոսկալի անուանեցող որ կրնան մտածել, այսինքն Նէո, Կարմիր գազան, Բաբելոն, Էայլն, եւ նոյն ժամանակին կը դաւանին մեծ պատիւ տալ Սուրբ Գրոց, սակայն վսեմաբար Միաշաբաթը պահելովն ինչ Կարոյի եկեղեցիին իշխանութիւնը կ'ընդունին: Սուրբ Գիրքը կ'ըսէ, 'Շաբաթ օրը միտքդ բեր անիկա սուրբ պահելու հաւատ', բայց Կաթոլիկ եկեղեցին կ'ըսէ, 'Ո՛հ, շաբաթուան առաջին օրը պահե՛', եւ բողոք աշխարհ անոր կը խոնարհի հնազանդութեամբ:»

Ասկէ պարզ ապացոյց կրնա՞յ ըլլալ՝ Ուրեմն, Կաթոլիկ եկեղեցին փոխեց Շաբաթը՝ մարգարէութեան համեմատ:

Ուրիշ վկայութիւն մըն ալ յառաջ կը բերենք տետրէ մը որ տպագրեալ է յԱրմաշ, ի Վանա Չարխարան Սուրբ Աստուածածնի, յամի Տեառն 1871: Սոյն տետրը կ'անուանի «Պատասխանիք Բողոքականաց մէկ քանի առարկութեանց դէմ», —

«Ըսենք թէ այդ բանը [Բողոքականաց հետապնդողութիւնը թէ եկեղեցին իշխանութիւն չունի պահոց օրերը եւ ձեւերը որոշելու] իրենց ընդունած կանոնին ալ հակառակ է: Հաստատենք. Յայտնի է որ կիրակի աւուր պահութեան համար բողոքականք չատ խիստ են, եւ զբրէթէ Հրէից չարթանալուն չափ կ'ուզեն ճշդել Մեր

սերունական օրն ալ, և այս բանը ոչ թէ միայն Քրիստոնեական պարսֆ կը համարեն, այլ և կարծեմք զրպարտած չեմք ըլլար, եթէ ըսեմք որ կիրակին չորրորդ Քրիստոնեայ չեն համարեր:

«Կը հարցունեմք ուրեմն, տէրունական աւուր պահպանութիւնը Քրիստոնեական պարսֆ սեպելու համար ո՞ր տեսած են ուղղակի հրաւան մը Նոր Կտակարանին մէջ: Քրիստոնեական Աստուածաբանութեան Գրոց 488 երեսին մէջ իրենք ալ կը խօստովանին որ «Նոր Կտակարանին մէջ այս փոփոխութեան համար (չաբաթը կիրակիի փոխուելուն համար) յայտնի և որոշ հրաման մը չկայ:» Մենք ասկէց աւելին կ'ըսեմք. չաբաթ աւուր փոփոխութիւնը տամնաբանեայ օրինաց մէկ հրամանին դէմ և Աստուածաշունչին հակառակ է. և կիրակի աւուր հանգիստը Նոր Կտակարանին մէջ իւրի գործածութեան չափ անգամ նշանակուած չէ, զոր Բողոքականք ամենեւին ընդունած չեն... Այս է ահաւասիկ մարդոց խելքով և ձեռքով վերանորոգուած հաւատքին յատկութիւնը:»—Տետր երրորդ, էջք 50, 51:

Աս վկայութիւնն ալ կը ցուցնէ թէ Բողոքականք կը պահեն օր մը զոր իրենք հնարած չեն, հապա Լուսաւորչական եկեղեցիէն «Մեր սերունական օրը» անուանեալ դրութիւն մըն է: Հարկ չկայ ըսել թէ Լուսաւորչական եկեղեցին իրեն կը սեփականէ ան օրը շատ կանոնէն երբ տակաւին միաբան էր Հռովմայ եկեղեցիին հետ Մեծն Կոստանդիանոսի օրերը: Լուսաւորչական եկեղեցին հաստատուած ատենը միաշաբաթ աւուր պահպանումը արդէն մուտ գտած էր Քրիստոնէութեան մէջ, և Լուսաւորչական եկեղեցին ինքզինքը նոյնացնելով ան Քրիստոնէութեան հետ, իրեն սեպականեց ան օրն ալ: Այլիւ բանիւ, Լուսաւորչական եկեղեցին Հռովմայ եկե-

ղեցիէն անջատ կիրակի չունէր, այլ անոր հետ միացեալ ունէր զայն, և անոր հետ միացեալ ըլլալով միայն իրաւունք կ'ունենայ զայն անուանել «մեր տէրունական օրը»։ Արդ ամենայն համարձակութեամբ կ'ըսենք դարձեալ թէ կաթոլիկ եկեղեցին փոխեց չաբաթը:

Մարգարէութեանց մէջ նոյնպէս բացայայտակի գուշակուած է թէ Աստուծոյ օրէնքին մէջ բացուած այս խըրամատը ետքի օրերը պիտի նորոգուէր և Շաբաթը պիտի վերականգնէր: Դան. Է. 25 համարին մէջ, որ առաջ օրինակեցինք, զրուցելէն ետքը թէ կաթոլիկ եկեղեցին պիտի հալածէր սուրբերը ու պիտի փոխէր օրէնքներ և ժամանակներ, մարգարէն կ'ըսէ, «Ու անոնք մինչև ժամանակ մը, ժամանակներ ու կէս ժամանակ անոր ձեռքը պիտի տրուին:» Այս ժամանակամիջոցը 1260 տարի է (Տես Բառարան Սուրբ Գրոց, էջ 585), որ կը վերջանայ յամի Տեառն 1798: Աստուծոյ օրէնքները ու ժամանակները անոր ձեռքը պիտի տրուին միևնչեւ այս որոշուած ժամանակը: Ասիկա հաւասար է ըսելու թէ այս ժամանակը լրանալուն՝ անոնք իր ձեռքէն պիտի առնուին: Տես. մինչև իսկ հոս զօրաւոր ակնարկութիւն մը կայ թէ 1260 տարիին վախճանը Շաբաթը նորէն պիտի յայտնուէր:

Նոյն ժամանակամիջոցը Յայտ. ԺԲ. 14 համարին մէջ ալ յիշուած է, որուն մէջ վիշապը կը հալածէ կինը, այսինքն եկեղեցին: Երբոր ժամանակը լրանայ, ահա մնացորդ ժողովուրդ մը կը յայտնուի, որ Աստուծոյ բոլոր պատուիրանները կը պահեն: «Ու վիշապը բարկացաւ կոծը դէմ և գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ, որոնք Աստուծոյ պատուիրանները կը պահէին, ու Յիսուսի վկայութիւնը ունէին:» Համար 17 Աս պատերազմը կ'ըլլայ 1260 տարիէն ետքը: Հոս ի՞նչ կը տեսնենք: (ա) Ժողովուրդ մը որ կը հալածուի: (բ)

Եկեղեցիին ուրիշ զաւակները — վերջին եկեղեցին, կամ անոնք որ ողջ կը մնան Քրիստոսի երկրորդ գալուստն: (գ) Այս ժողովուրդին մասնաւոր յատկութիւնը: Անոնք Աստուծոյ պատուիրանները կը պահեն: Ասիկա անշուշտ կը նշանակէ թէ բոլոր այս պատուիրանները ասկէ առաջ չէր պահուէր, սակայն հիմա ժողովուրդ մը կ'ենլէ ու զանոնք կը պահէ: Տե՛ս նաև թէ պատուիրանները պահել ասոնց վրայ ատեղութիւն և հալածանք կը բերէ: Ասալ յայտնապէս կը ցուցնէ թէ ասոնք կը պահեն այն պատուիրաններէն մին զոր ուրիշներ չեն պահեր. քանզի մարդ մը չնախատուիր այսինչ բանին համար զոր ուրիշ ամէն ոք կ'ընէ: Սակայն Շաբաթ պահողները կը հալածուին, ինչպէս որ մարգարէութիւնը գուշակած է:

Հիմա Աստուծոյ օրէնքին վրայ մտածենք: Մարդիկ կը համաձայնին պահել տասը պատուիրանաց ամէնը բացի Շաբաթէն: Սակայն թող մարդ մը յայտնուի իբրև Շաբաթապահ որ չորրորդ պատուիրանը ճիշդ գրուածին համեմատ կը պահէ, այսինքն թէ «Եօթներորդ օրը շաբաթ է», անիկա անմիջապէս տարօրինակ կ'երեւնայ, և իր վերայ կը բերէ ուրիշներէն ատեղութիւն և հալածանք, ինչպէս կը տեսնուի ուր որ Շաբաթին խնդիրը կը ծագի: Ասիկա է ճիշդ մարգարէութեան գուշակածը, և այսօր մեր աչքերուն առջեւ կը կատարուի Շաբաթի վերականգման մէջ:

Աստուծոյ օրէնքին մէջ ըլլալիք այս բարեկարգութեան նկատմամբ Յայտ. ԺԴ. 9—12 համարներուն մէջ մէկ ուրիշ նշանաւոր մարգարէութիւն մը կայ: Հոս կը տեսնենք թէ Քրիստոս երկրին հունձքը հնձելու համար գալէն ճիշդ առաջ (14—16 համարներ), իրեն ժողովուրդ մը պատրաստելու համար պատգամ մը պիտի քարոզուի որոնց վրայով ըսուած է թէ «Հոս են անոնք որ կը պահեն

հեն Աստուծոյ պատուիրանները և Յիսուսի հաւատքը» Համար 12: «Հոս են անոնք»: Ո՛ւր կամ ե՛րբ: Երկրի վրայ՝ Քրիստոս ամպերով երեւնալէն անմիջապէս առաջ: Հմր. 14: Ուրեմն ասոնց և Յայտ. ԺԲ. 17 ին վերոյիշեալ մնացորդին անունները նոյն են. Այս ժողովուրդեան յատկութիւնն ի՞նչ է: Աստուծոյ պատուիրանները պահել: Աս է նորէն ճիշդ ինչ որ ըսուած էր Յայտ. ԺԲ. 17 ին մնացորդին նկատմամբ: Աստուծոյ մտքին մէջ ասիկայ կարեւոր բան մը ըլլալու է, քանզի կրկին անգամ և շատ մօտ յարաբերութեամբ յիշուած են: Սա խօսքը թէ «Հոս են անոնք որ կը պահեն Աստուծոյ պատուիրանները» կը ցուցնէ թէ Աստուծոյ պատուիրանները պահել այս ժամանակիս մէջ տարօրինակ սովորութիւն մ'է:

Արդ ետքի օրերը պատուիրաններուն նկատմամբ կերպով մը բարեկարգութիւն մը պիտի ըլլար, անիկա Շաբաթին նկատմամբ ըլլալու է, քանզի միւս ինը պատուիրաններուն մէջ ամէնքը կը համաձայնին: Սակայն Շաբաթը պղտիկ եղջիւրին աղդեցութեամբ մինչև վերջի օրերը անգիտութեամբ զանց եղած է: Բայց հիմա, ճիշդ երրորդ հրեշտակին պատգամին ատենը, Յայտ. ԺԴ. 9—12, հազարաւորներ կը դառնան Շաբաթը պահելու: Այս շարժումը շատ ընդարձակ և արագընթաց է, և շատ երկիրներ ու լեզուներ կը պարունակէ: Մարգարէութիւնը իրողութեան դարձեր է: Դուն անիկա մի մերժեր: Հոս դարձեալ կը տեսնենք թէ այս ճշմարտութիւնը ինչո՞ւ աւելի կանուխ չ'այտնուեցաւ. — անիկա վերջին օրերուն մէջ մարդոց հաւատքը փորձելու համար պահուած էր:

Եզեկիէլի գրքին մէջ մէկ ուրիշ մարգարէութիւն մը կայ ետքի օրերը Շաբաթի վերականգման նկատմամբ: Նախ, մարգարէն սուտ վարդապետներուն վրայով կը խօսի, որպէս թէ անոնք չեն կատարեր Աստուծոյ գործը

որ պէտք է կատարուի ետքի որերը: Գլ. ԺԳ. 4—11: «Խրամատութեան տեղուանքը» պէտք է շինուի (Համար 5), սակայն անոնք կը մերժեն: Այս խրամաները շինելու են որ Աստուծոյ ժողովուրդը կարող ըլլայ «կայնելու Տէրոջը օրը պատերազմին մէջ»: Համար 5: Բոլոր Գիրքը մեզի կը սորվեցնեն թէ «Տէրոջը օրը» Բրիտանոսի միւս անգամ գալստեան ժամանակն է, որ ան ատեն «Ամենակարող Աստուծոյ ան մեծ օրուանը պատերազմը» պիտի ըլլայ: Յայտ. ԺԶ. 14: Յայնժամ Աստուծոյ բարկութիւնը պիտի թափուի վերջին եօթը հարուածներով, Յայտ. ԺԶ, որոնց վերջինը երկինքէն խոշոր կարկուտի քարերուն տեղալն է: Համար 21: Աստուծոյ ժողովուրդը պատրաստուելու են այն ատեն կենալու: Եղէկիէլ խօսելով ասոր և խոշոր կարկուտի քարերուն նկատմամբ, որ պիտի իյնան, կ'ըսէ թէ այս «խրամաները» շինուելու են, որ յայնժամ Աստուծոյ ժողովուրդը կարող ըլլան կենալ, սակայն այս սուտ վարդապետները չինել չեն ուզեր: «Անոնք ունայն տեսիլք և սուտ գուշակութիւն կը տեսնեն, և կ'ըսեն թէ Տէրը ըսաւ, թէ և Տէրը զանոնք զրկած չէ:» Հմբ. 6: Նաև «Խաղաղութիւն է կ'ըսեն, երբոր խաղաղութիւն չկայ:» Համար 10: Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ թէ այս խաղաղութիւն — և — ապահովութիւնը Բրիտանոսի միւս անգամ գալէն ճիշդ առաջ պիտի քարոզուի: Ա. Թես. Ե. 1—4:

Բոլոր այս բաները եղեկիէլ մարգարէին զրուցած ժամանակը կը յայտնեն: Անիկա կ'ըսէ, «Մէկը պատ կը շինէ, և ուրիշներ կիրով կը ծեփեն զանիկա:» Հմբ. 10: Եղեկիէլ Իֆ. գլուխին մէջ, ուր մարգարէն նոյն նիւթը դարձեալ կը յիշէ, կը տեսնենք թէ խրամը Աստուծոյ օրէնքին մէջ Շաբաթի պատուիրանին պղծուելովը եղած պատահուած մըն է: Կարդա՛ 25 և 26 համարները, և

պիտի տեսնես թէ Աստուած նոյն վարդապետներուն վրայ կը զրուցէ, որոնք ունայն տեսիլքներ կը տեսնեն, սուտ գուշակութիւններ կ'ըսեն, և կիրով կը ծեփեն ու կ'ըսեն՝ Տէր Ենովան այսպէս կ'ըսէ, թէ և Տէրը խօսած չէ: Տէրը անոնցմէ մարդ մը փնտռեց որ պարիսպը շինէ, և «խրամատին մէջ կայնի:» սակայն չգտաւ:

Աստուած 26րդ համարին մէջ օրինակը ձգելով յայտնապէս կ'ըսէ թէ անոնք Տէրոջը օրէնքը և Շաբաթը կ'աւրեն: «Անոր քահանաները իմ օրէնքս աւրեցին:» Մինչև իսկ քահանաները Աստուծոյ օրէնքը կը պղծեն: Ո՞ր պատուիրանը: «Եւ իմ սուրբ բաներս (սուրբ Շաբաթներս) պղծեցին. սուրբը պիղծէն (Շաբաթը միւս գործի օրերէն) չորոյեցին. և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը չգիտցուցին, և իրենց աչիւնը իմ Շաբաթներէս ծածկեցին:» Ճիշտ հոս է խնդիրը: Անոնք իրենց աչքերը Շաբաթէն ծածկելով Աստուծոյ օրէնքը կը պղծեն, և խրամատը շինելով Տէրոջը օրուան համար ժողովուրդ մը պատրաստելէն կը հրժարին:

Ես. ԾԼ.ին մէջ նոյն գործը գուշակուած է, այսինքն Շաբաթին վերականգնուելովը խրամատին շինուիլը ու փլածներուն նորոգուիլը: Տէրը նախ կը հրամայէ բարձրաձայն կանչել ու ժողովրդին պատմել իրենց յանցանքը: Համար 1: Ապա անոնց պարտաւորութիւնները համբելով՝ կ'ըսէ թէ որոնք որ այսպէս կ'ըսեն, «Հին աւերակները պիտի շինեն. առջի դարերուն հիմերը պիտի վերականգնես, և դուն՝ Փշածներ և Ուրոգող, բնակութեան համար ճարտարներ շիտիող պիտի կոչուիս:» Համար 12: Տէրը հոս կարեւոր բարեկարգութեան մը վրայով կը խօսի: Դարերէ ի վեր երեսէ ձգուած բան մը պիտի վերականգնուի: Այս գործը ընողներ «փլածները» կը նորոգեն ինչպէս Եղեկիէլի մէջ: Այս փլածը Շաբաթն

է, ինչու որ ճիշտ հետեւեալ համարը այսպէս կը կարդայ.
«Թէ որ Շաբաթը, իմ սուրբ օրս, քու ցանկութիւնդ կատարելէն ոտքդ դարձնես» Մարդիկ շատ դարերէ ի վեր Աստուծոյ Շաբաթը ոտնակոխ ըրեր են: Բայց հիմա եթէ իրենց ոտքերը անկէ դարձնեն, «Փլածներ նորոգող» պիտի կոչուին:

Այս մարգարէութիւնը կը ցուցնէ թէ Շաբաթը շատ դարեր երեսէ ձգուած ու ոտնակոխ մնալէն յետոյ, մեծ բարեկարգութիւն մը ըլլալով՝ սուրբ Շաբաթը նորէն պիտի փառաւորուի: Ահա ասիկա է Շաբաթապահ Գալլատականաց գործը՝ զոր հիմա կատարելու վրայ են: Դուն ալ մասնակից ըլլալ կ'ուզե՞ս:

Եսա. ԾԶ. ևս կը գուշակէ թէ ետքի օրերը Շաբաթը պիտի վերականգնի: Ասալին համարին մէջ Տէրը կ'ընէ «Իմ փրկութիւնս գալու մօտ է»: Փրկութիւնը պիտի գայ երբոր Քրիստոս երկինքէն յայտնուի: Եբր. Թ. 28: Ա. Պետ. Ա. 5: Ուրեմն երբոր Քրիստոսի գալուստը մօտենայ, այն ատեն «Երանի այն մարդուն որ... ասիկայ ամուր կը բռնէ, այսինքն Շաբաթը կը պահէ ու զանիկայ չպղծեր»: Եսա. ԾԶ. 2: Ամուր բռնէ՝ չի կրնար ըսուիլ բանի մը համար որ արդէն ամուր կը բռնեն: Բայց հոս Աստուած երանութիւն կը խոստանայ ամէնուն որ յայնժամ Շաբաթը ամուր կը բռնեն ու զանիկայ կը պահեն:

Ուրեմն բոլոր մարգարէները գուշակած են թէ ետքի օրերը Աստուծոյ օրէնքին ու Անոր սուրբ Շաբաթին նկատմամբ բարեկարգութիւն մը պիտի ըլլար: Ան օրերը հասած ու գործը սկսած է: Ընթերցող, մի՛ մերժեր Աստուծոյ օրէնքը. մի՛ ծածկեր աչքերդ Անոր սուրբ Շաբաթէն:

ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔ

ԻՆՉՊԷՍ ԵՇՈՎԱՅԻ ԲԵՐԱՆԸ
ԽՕՍԵՑԱԻ

Ա.

Ես եմ Ենովա քու Աստուծոյ, որ բեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունն հանցիւ ինծմէ ի զատ ուրիշ աստուածներ չունենաս:

Բ.

Դուն բեզի կուռք չշինես, ոչ ալ վերը երկնից մէջ, կամ վարը երկրի վրայ, կամ երկրին տակի ջուերուն մէջ եղող բաներուն մէկ նմանութիւնը. անոնց երկրպագութիւն չընես ու զանոնք չպաշտես. ինչու որ ես քու Տէր Աստուծոյ նախանձոտ Աստուած եմ, որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը որդւոցը վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ կ'ատեն զիս. և կ'ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազգը՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահեն:

Գ.

Տէրոջը քու Աստուծոյդ անունը պարապ տեղը բերանդ չ'առնես. ինչու որ Տէրը իր անունը պարապ տեղը բերան անոնոր անմեղ պիտի չ'սեպէ:

Դ.

Շաբաթ օրը միտքդ բեր՝ զանիկա սուրբ պահելու համար: Վեց օր պիտի աշխատիս, ու բոլոր զործդ ընես. բայց եօթներորդ օրը Տէրոջը քու Աստուծոյդ Շաբաթն է. ան օրը զործ մը չգործես, ոչ դուն, ոչ քու օրդիդ, ոչ քու աղջիկդ, ոչ քու ծառայդ ու աղախնդ, ոչ քու անասունդ, ոչ ալ զոներունդ մէջ եղած օտարականդ. քանզի Տէրը վեց օրուան մէջ ըրաւ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու բոլոր

ՓՈԽԵԱԼ ՕՐԷՆՔ

ԻՆՉՊԷՍ ՇՈՈՎՄԷԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԼԻԿ
ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԿԸ ՍՈՐՎԵՑՆԷ

Ա.

Ես եմ քու Տէր Աստուծոյ, ինծմէ ի զատ ուրիշ աստուած չունենաս:

Բ.

Աստուծոյ անունը պարապ տեղը բերանդ չ'առնես:

Գ.

Միաշաբաթը և տօնի օրերը միտքդ բեր զանոնք սրբելու համար:

անոնց մէջ եղածները, և եօթներորդ
օրը հանդատացաւ. անոր համար Տէրը
օրհնեց Շաբաթ օրը ու սրբեց զա-
նիկաւ:

12

Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, որ
քու օրերդ երկար ըլլան ան երկրին
վրայ՝ զոր քու Տէր Աստուածդ կու-
տայ քեզի:

2

Սպանութիւն մի ընելու

h

Շնուկթիւն մի ընկեր:

2

ԴՈՂՈՒԹԻՆՆ մի ընկեր:

ப

Քուղրացիիդ զէմ սուտ վկայու-
թիւն մի ընկեր:

d

Քու զրացիիդ տանը մի ցանկար-
բու զրացիիդ կնոջը, կամ անոր ծա-
ռային, կամ անոր աղախինին, կամ
անոր եղին, կամ անոր իշուն, և քու
զրացիիդ ամենեւին մէկ բանին մի
ցանկարս

Եւ. Ի. 2—17.

bL. b. 2-17.

2

Պատուէ՛ք ու հայրդ ու մայրդ

13

ՍպանուԹիւն մի ընէր:

2

Շնորհիւն մի բներս

h

Գողթնիկն մի ընկեր

1

ՍԺԼԵՏ ՎԿԼԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԻ ԲՆԵՐ

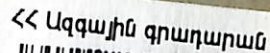
P

Ուրիշին կնոջը մի ցանկար

J

Ուրիշին ունեցածին մի ցանկար:

የፍጥነት ምዕራፍ 55—67፡

NL0156882

Միջազգային Տնտրակի Ընկերութիւնը կը հրատարակէ Քրիստոնէական գիրքեր, Թերթեր եւ տետրակներ աւելի քան 50 լեզուներով։ Անգլիերէն, Դերմաներէն, Ֆրանսերէն, Սպաներէն, Հոլանտական, Տանիմարգական եւ Շուէտական ցուցակները նոյն են պարունակութեամբ։ Նաեւ առատ գրութիւնք կան Ռուսական, Փոլական, Պոնէական, Էստոնական, Լէտոնական, Հունգարական, Իտալական Փորթուկիզեան, Բումանական, Հայերէն, Տաճիկերէն, Յունարէն, Արաբերէն, ևլն. լեզուներով։ Ցուցակներ ծրի կը խրկուին։

Հաճեցէք ուղղել առ.

Կ. Պոլիս, Չաքմազնըլար եօզուր, Մուրաճեան Խան, Թիւ 11

*Constantinople, Tchakmakdjilar Yocouchou,
Mouradian Han, N. 11, Turkey.*

Hamburg, Grindelberg 15a, Germany.
Basel, Nonnenweg 22, Swiss.
Genf, Rue de la Synagogue 29, Swiss.
Watford, Stanborough Park, Herts, England.
Christiania, Akersgaden 74, Norway.
Stockholm, Kungsgatan 34, Sweden.
Helsingfors, Unionsgatan 4, Finland.
Riga, Kl. Newastr. 12, Russia.
New York City, 32 Union Square East, U. S. A.
Washington D. C., Takoma Park Station, U. S. A.
College View, Nebraska, U. S. A.
Nashville, 24. Avenue, North, Tenn., U. S. A.
Mountain View, Santa Clara Co., California, U. S. A.
Ottawa, 173 Second Ave., Ontario, Canada.
Tacubaya, D. F., 1420 Avenida 20, Mexico.
Port of Spain, 31 Dundonald Street, Trinidad.
Sao Bernardo, Estacao S. P. R., Sao Paulo, Brasil.
Buenos Aires, Florida, F. C. R., Argentina.
Santiago, Casilla 43, Correo 3, Chile.
Kapstadt, 56 Roeland Street, South-Africa.
Lucknow, Banks Road, India.
Singapore, 12 Dhoby Ghaut, East-India.
Shanghai, Box 993, U. S. Postal Agency, China.
Tokio, 30 Oiwake-cho Hongo-ku, Japan.
Warburton, Victoria, Australia.
Cooranbong, Avondale, N. S. W., Australia.